

OTRZYMAĆ (734) *vb pf*

-trzy- (664), -trzi- (69), -try- (1).

o oraz a jasne (w tym w o 1 r., w a 4 r. błędne znakowanie).

inf otrzymać (145). ◇ *fut* 1 sg otrzymam (10), otrzymam (1) *BielKron*. ◇ 2 sg otrzymasz (31). ◇ 3 sg otrzymam (57). ◇ 1 pl otrzymamy (27). ◇ 2 pl otrzymacie (12). ◇ 3 pl otrzymają (36). ◇ *praet* 1 sg m otrzymałem, -m otrzymał (9), -ch otrzymał (1); -em : -ch *PaxLiz* (1:1). *f* otrzymałam, -m otrzymała (3) *PatKaz III, BibRadz, SkarŻyw*, -ch otrzymała (1) *PaxLiz*. ◇ 2 sg m otrzymałeś, -ś otrzymał (11). *f* otrzymałaś, -ś otrzymała (3). *n* otrzymał (1). ◇ 3 sg m otrzymał (143). *f* otrzymała (17). *n* otrzymało (4). ◇ 1 pl m pers otrzymaliśmy, -śmy otrzymali (10), -chmy otrzymali (1) *LubPs*. ◇ 2 pl m pers -ście otrzymali (1). ◇ 3 pl m pers otrzymali (58). *m an* otrzymali (1) [*cum N pl: żorawie*]. *subst* otrzymały (6). ◇ 1 du m pers otrzymałasma (1) *ZapKościar 1585/56v*. ◇ *plusq* 3 sg m był otrzymał (3). *f* była otrzymała (1). ◇ 2 pl m pers -ście byli otrzymali (1). ◇ *imp* 2 sg otrzymaj (4). ◇ 3 sg niechaj otrzymaj (1). ◇ 2 pl otrzymajcie (5). ◇ *con* 1 sg m bych otrzymał (3). *f* bych otrzymała (1). 2 sg m byś otrzymał (5). ◇ 3 sg m by otrzymał (35). *f* by otrzymała (3). ◇ 1 pl m pers byśmy otrzymali, by otrzymaliśmy (10) *SeklKat, HistAl, KrowObr* (4), *BibRadz, ArtKanc, LatHar, WujNT*, bychmy otrzymali (8) *RejPos* (2), *WujJud, BudNT, SkarJedn, KochPs, ArtKanc, WysKaz*, by my otrzymali (1) *RejPs*. ◇ 2 pl m pers byście otrzymali (7). ◇ 3 pl m pers by otrzymali (20). *subst* by otrzymały (1). ◇ *con praet* 3 sg m by był otrzymał (1). *f* otrzymałaby była (1). ◇ 3 pl m pers by byli otrzymali (1). ◇ *impers praet* otrzymano (1). ◇ *con* by otrzymano (1). ◇ *part praet act* otrzymawszy (30).

SI stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Objąć w posiadanie i władanie; obtinere HistAl, Vulg, Mącz, PolAnt, Modrz, JanStat* (117) :

a. O ziemiach, narodach, władzy monarszej: *podbić, opanować; tenere HistAl Vulg; accipere, possidere Vulg, PolAnt; apprehendere, capere, concludere, expugnare, occupare, subiugare HistAl, capere, dominare PolAnt [co]* (59) : *BierEz Fv; Pothym Ianuenfes Włochowie miało ich znamienite Kaphę imieniem, w krainie Przekopskiej otrzymawszy sobie przywłażczyli y śwymi ośadzili. MiechGlab* 40; Potym łtamąd porużywszy załtęp przełzedł do miáftá Gazan/ ktore też otrzymawszy do Ieruzalem fie kwápił. *HistAl Cv, B2, B2v, B3, B5v, F7v, Hv, I7v; Leop Deut* 18/14; *BibRadz Gen* 28/4, *Num* 34/13, *Ps* 24/13, *1.Mach* 7 arg, 14/17; przyciągnął do Sámáryey/ obiegl miáfto/ leżał około niego trzy látá. A gdy iá głodem ściłnął/ łácno iá otrzymał. *BielKron* 89; Otrzymawszy Skánderbeg Kroią miáłtho [...] / załádzyl dwa tyłiáca wybornych mężow [...] / áby bronili Turkom przyścia do Albániey. *BielKron* 243v, 125, 240v, 279, 339, 439v; Známienity Kłástor/ który tymże łpofobem Szwed otrzymał. *KwiatOpis* B2; *BudBib* 4.Reg 16/9, *3.Esdr* 8/81, *4.Esdr* 11/40, *Iudith* 5/17, *Bar* 2/30; A ci/ co w bogu nádzieię łwá máia/ Ziemię w dziedźictwo pewné otrzymáia. *KochPs* 52; *SkarŻyw* 346; *StryjKron* 447, 502 *marg*; Y iuz Gdańłk niedobyty/ zdráda otrzymáli. *KochProp* 8, 8; Záby z iednego miáftá Fráncuzy wygnály/ Giar wyłpę/ Cykláde/ myłzy otrzymály. [...] A we Włofzech Amikly gádziná pobráła. *KmitaSpit* A3v.

otrzymać od kogo (1): Iełliby ich [wsi] niemożono dołtác od tych ktorzi teraz łá/ łácno by ie otrzymano od tych/ ktorzi ná mieyłca zmárłych náłtępowác będą *ModrzBaz* 93.

otrzymać komu [sobie] (1): Człowiek ieden zacny odśledł do dálekiej krainy áby łobie otrzymał Kroleśthwo *Leop Luc* 19/12.

otrzymać przez co [= za pomocą czego] (2): *HistAl* B7v; Bowyem oni nye przez myecz zyemye otrzymáli *LubPs* Mv.

otrzymać pod kim (1): Krol Fráncufki otrzymawłzy Infubryą pod fworcią Máxymilianem zyednał fie Swáncári *BielKron* 194v.

otrzymać po kim (2): *BielKron* 189v; A ten Zamek był zdawná Stolicą Olgerdá Wielkiego Xiędzá Litewłkiego/ kiedy Xięstwo Witebłkie otrzymał po żenie *StryjKron* 787.

Szereg: »dojść a otrzymać« (1): y okolo thego chodził iákoby dośledł á otrzymał Krolestwo Alexándrowe [*quaerebat obtinere regnum Alexandri*] zdráda/ á przyłączył ie ku kroleśthwu fwe mu *Leop 1.Mach* 11/1.

a. *Zdobyć władzę; tenere principatum* *HistAl, Vulg; obtinere principatum* *Vulg, PolAnt, JanStat* [co] (15) : *HistAl* N2v; Thedy z łtąpił lud Páńłki do Bran/ y otrzymał pánowanie. *Leop Iudic* 5/11; *Dan* 11/6; *BibRadz* II 453d marg, *2.Mach* 5/7; Ktore to pánowanie/ ktore Adam pierwłzy vtrácił ná ziemi otrzymał [*SynCzłowieczy*] *CzechRozm* 124v; *StryjKron* 395; A potym álbo od tego czáfu potomkowie ich/ álbo idący od niech/ mieyfce pánowania máią otrzymác w Króleśtwie Polłkim *SarnStat* 882, 1067; Słucháiąc mądry mędrłzym zołtanie/ á rozumny otrzyma rządy [*et intelligens gubernacula possidebit* *Vulg Prov* 1/5] *SkarKaz* 79a.

otrzymać przez co (1): A iáko przez krzyż był vniżon ták zás przez z mártwychłtanie fwe otrzymał opánowanie włzytkiego łtworzenia *LubPs* B6v.

otrzymać po kim (1): Gdy iuz Loktek otrzymał páńłstwo po Głogowłkim kfiążęciu *BielKron* 370v.

W przen (3) : Vyzrzał^m też/ że piorá co pod łkrzydłem/ myłłly fie wznieść/ á otrzymác Kxięstwa *Leop 4.Esdr* 11/25; *BudBib 4.Esdr* 11/20, 25.

b. *O własności prywatnej: wejść w posiadanie; possidere* *Vulg, JanStat; hereditare* *PolAnt; habere* *Vulg* [co] (26) : *ZapWar* 1548 nr 2668; *Leop Num* 11 arg; Stipendii spem propinquam facere, Dać komu dobrą nádzieyę w rychle Iurgelt álbo myto otrzimác. *Mącz* 326c; *GórnDworz* Sv; Pomniłz ná to moy fynu żeć ci włzyfcy poymowáli żony znarodu fwego/ á wodziło fie im wdziateczłkach ich/ y potomłtwo ich otrzyma w oliádłóść ziemię [*haereditabit terram*]. *BudBib Tob* 4/13; Aleć záprawdę mniefłzy to był wyłłtepek zá kupnem co otrzymác/ nie trapiąc ludzi áni gwałtu czyniąc/ niłzi z wiela ludzi záfráłowaniem y cięłzłkim obráżeniem częgo dołtáwác *ModrzBaz* 6v; w ty moy przydaczy tę czáłtkyę otrzimalałzma *ZapKóścier* 1585/56v, 1585/62v; *Paprup* I2v; zábiymy go/ á otrzymamy (marg) pośiádzmy G. (-) dziedłctwo iego [*habebimus hereditatem*]. *WujNT Matth* 21/38, *Act* 1/18; Iłz iefłi który z duchownych albo liłłtmi/ álbo pośelfiá dawná to Poświátné otrzyma *SarnStat* 214; á potym chcą dwory budowné y napráwné dziedłctwá práwem łobie otrzymác *SarnStat* 594, 336, 595, 610, 635, 688, 760, 921; Iefłi ich [*pszczelego roju*] nie dośłigniefłz/ iuz wiedz że nie twoie. Ten iuz bywa ich Páném/ y ten ie otrzyma/ kto ie ná drzewie ábo ná płócie poima. *KlonWor* 25.

otrzymać od kogo (1): chcąc y myto więłłsze od Princypála fwego otrzymác/ y nakłády ná przezyłkáney łtronie pozyłkác *GroicPorz* z3v.

otrzymać komu [zawsze: sobie] (2): *RejPs* 60; GDzieby téż kto máiąc piérwéy Dożywoćie [...] / potym wieczność łobie otrzymał ná nié *SarnStat* 87.

otrzymać przez co (1): Wąż dał Gwidonowi kámién troiey bárwy / takież prełat ábo ípowiednik przez vczenie pílmá fwięte⁸⁰ może otrzymać kámién to iest Kryftufá *HistRzym* 69v.

Szeregi: »kupić a otrzymać« (1): abychmy inlfych skarbow nienabywali iedno tych za ktorebychmy mogli łobie kupic a otrzymać dziedzictwo wieczne w krolestwie twoiem fwiętem. *RejPs* 60.

»sobie przywłaszczyc i otrzymać« (1): chcąc winę zá głowę łobie przywłaszczyc y otrzymać [*vendicare et obtinere JanStat* 607] *SarnStat* 611.

c. O łupach wojennych: zdobyć [co] (10) : wpádli w miáfto / ktore wzięli [...] / fkárby wielkie otrzymáli. *BielKron* 448.

otrzymać z kogo (1): Lup ktori fynowie Izraelfczy z Madianitow otrzymali. *KłosAlg* D2.

Zwrot: »(wielką) korzyść, wiele korzyści otrzymać« (6:2): tám wielką korzyść otrzymáli írebrá / złotá / ízat / klenotow / y zbroie nábráli. *BielKron* 31v, 87v, 239, 252, 254v, 351, 355, 367v.

d. Objąć urzqd, tron; regnare PolAnt Vulg; sedere in sede regni sui PolAnt; pervenire in dignitationem Modrz [co] (22) : *RejPs* 42; *LubPs* F; *Leop Luc* 19/15; Zátym gdy fię to ták działo / wrocil fię Tryfon z Antyochem młodzienialzkim / który otrzymawfzy krolesthwo włożył ná fię koronę [*regnavit et imposuit sibi diadema*]. *BibRadz* 1.*Mach* 11/54, 1.*Mach* 7 arg, 4; MAchomet po ześciu bráćiey / krolestwo przez krwie rozłánia othtrzymał *BielKron* 241, 415; Succedere im locum alterius, Mieyfcce czyie otrzymać. *Mącz* 44d; Obtinere provinciam, Otrzymać ftároftwo / Stároftą zoftać. *Mącz* 328a, 221a, 302a, 447c; *BielSpr* 10; vczyńmi rychło miedzy łobą przymierze / á corkę moię którą ma Alexánder / tobie dam w małżeńftwo / y otrzymałz krolestwo oycowfkie [*et regnabis in regno patris tui*]. *BudBib* 1.*Mach* 11/9; *ModrzBaz* 44; Tákże Benedykt S. ktory też náuką czárnoksięfką Papięfką ftolicę otrzymał. *CzechEp* 423; *ActReg* 172; Dziękuujemy tobie Pánie Boże wfzechmogący / [...] íż się wziął moc twą wielką / y otrzymałeś krolestwo [*quia accepisti virtutem tuam magnam et regnasti*]. *WujNT Apoc* 11/17.

otrzymać pod kim (2): Tárquinius piérwfy [...] zábit zdrádą od fynow Ankułá Márciułá / íż był pod nimi krolestwo otrzymał / będąc ich opiekunem *BielKron* 102v; *Mącz* 45a.

otrzymać po kim (1): gdy on po oycu fwoim Pipiniuście otrzymał Celárftwo *LeopPrzep* C.

2. Uzyskać, osiągnąć, dostąpić; obtinere HistAl, Mącz, Modrz, JanStat, JanPrzyw, Cn; consequi HistAl, Vulg, Modrz; habere HistAl, PolAnt, Vulg; acquirere, recuperare HistAl, PolAnt (558) :

a. Zdobyć w wyniku własnego postępowania; potiri Modrz, Calep; recipere HistAl; adipisci PolAnt; deportare, possidere, reportare, retinere Mącz [w tym: co (171)] (179) : *PatKaz* III 136; Sami panowie o to profili / Abý fina Krolem vczinili. Dwóy požitek przy tym otrzymali / Bo y wiarę wielką okazali: Y vprzedzili wfzitky trudności *KlerPow* 9; Gdy chcéłz popelnić fnámi boiowaníe nic nie othtrzymałz íefli mię zwyciężyłz [*nihil acquires si victoriam reportabis*] / ábowiem máłego człowieká á łotrzyká odzierzyłz *HistAl* C5v, I8v; że też Kolegium Krákwofkye dofić zacne y známyenite záłożył [*król Jagelo*] / ktore potem s Doktorow y Miítrzew ludzi vczonych myędzy inlfemi narody záwołánye dobre otrzymało *GliczKsiąż* Lv, L2; *LubPs* N2; że ftroná obwiniona / niź fye s Powodem / przes główną odpowiedź ná žalobę w práwo wda / ty lekárftwá práwne ma: álbo odwłok vżywa / ktore

s prawá otrzyma *GroicPorz* Cv; *KrowObr* 140; *BibRadz* II 143c marg; co zá męstwo otrzymamy choćabyśmy wdowę z dziećciem zwalczyli/ á tho w zyłku otrzymamy/ gdy Turká zewfzemi mocámi nálię pobudzimy/ kthory lie zánie záłtáwi *BielKron* 311, 151; *Aegre impetrabis*, z cięfzka/ Trudno otrzymafz. *Mqcz* 4a; Qui pluris licitatur ei addicetur, Kto więcey poda ten otrzyma *Mqcz* 192d; *Pancratio vincere*, Otrzymać łzkołę ná tákowym łzermierfwtwie/ álbo vbić kogo tákowemi łztukámi. *Mqcz* 275a, 217d, 466a, 499b; *KuczbKat* 45; łzli piefzy y iezdni do rzeki Tybru vczyli lie pływác/ gdzie dwoy pożytek otrzymał/ y pot s liebie omył y pływác náwykl *BielSpr* 5; *ModrzBaz* 7; Ták S. męczennik koronę łwoię otrzymał/ y w onych mękách dokonał. *SkarŻyw* 274; *StryjKron* 557; *NiemObr* 170; *GórnRozm* F2v; *Potior Occupo, vinco, compos voti fio* – Germ. Eroberem/ niechtig werden / vnder fein gewalt bringen erlangen. Pol. Otrzymas [*lege*: otrzytać] coholwtek [!] dołtaię. *Calep* 827b; *Phil* H2; *WujNT* 17, 67; że lię ná te dwie cnoćie z dáru Bożego zdobędzie/ y owfzem gdy iednę prawdźiwie otrzyma/ y drugá zaráz poćiągnie *WysKaz* 4; *KmitaSpit* C6v.

otrzytać od kogo (5): *HistAl* D7v; *BielKron* 83v; *ModrzBaz* 104; *ReszPrz* 31; Kto prawá y wolności od Książąt y Pánow iefzcie dziedziczných/ łtanowi Rycerfkiemu otrzymał *PowodPr* 20.

otrzytać u kogo (3): Tedy Zydwowie otrzymáli łlawę v Krolá [*et glorificati sunt Iudaei coram rege*] *BibRadz* 1.*Mach* 11/51; y wielką tak połpolitą iako v ołobliwych ludzi chwałę otrzymał. *KwiatKsiqz* N; *CzahTr* F2v.

otrzytać komu (4): *KlerPow* 4; *KrowObr* A; że tutorowie trudniác łpráwy ludzkié/ [...] do lat im łufpenliá otrzymawłzy/ [...] intromiłsiiey w té dobrá bronię *SarnStat* 582; *PowodPr* 20.

otrzytać przez co (4), *przez kogo* (1): Day Boże/ áby przez żywego Drzewá zapláthę/ wietzne dziedzichwołmy otrzymáli. *KrowObr* 172v; *WujJud* 116v; *KarnNap* E2; [*Rusacy*] sławne zwycięłstwo przez iednego Pereasławiániná [...] otrzymáli *StryjKron* 135, 737.

otrzytać za co (2): I łfluznie ty Lilie łobie otrzymáli/ Zá ty cnoty ktore lie w nich okazowály. *KrowObr* A; *CzahTr* Fv.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym: co* (3), *aby* (2)] (5): Toć wálze nie włtydliwe wykřęty/ ktorými chcećie otrzytać/ áby on dawny Kołcioł Młzey łwiętey ofiárą nie zwał. *WujJud* 236; Bo y od nieprzyacielá łácniey otrzymamy co będziemy chćieli/ gdy pobaczy nas być z łtrony włzytkich rzeczy gotowe *ModrzBaz* 104; że nikt nic otrzytać niemoże/ częgoby mocą niemułiał dołtác. *ModrzBaz* 141; á ták częgo niemogł Mołkiewski mocą/ to Glinłki przez chytne *Condicie*/ y zdrádlive obietnice (ktorego [*lege*: ktore go] łámy potym omyliły) otrzymał *StryjKron* 738; *NiemObr* 170.

W przeciwstawieniu: »opułścić ... otrzytać« (1): Lepiey iefł opułścić krotkie rołkofzy łwiátá tego/ á otrzytać wieczne *RejPos* 326v marg; [*TerentMatKęł* M3].

Zwoty: »chwałę otrzytać« = *laudem consequi* *HistAl* [*szyk zmienny*] (6): *HistAl* H3; *KrowObr* C2; *KwiatKsiqz* N; *Muliebris certaminis laus penes Lucretiam est*, Chwałę walki niewiełsciey Lucrecia otrzymála. *Mqcz* 289c; Dla niey [*mądrołci*] otrzymam chwałę [*habebo ... gloriam*] wpołpolłtwie/ á czći v łtarłzych choćiazem młodzieniec. *BudBib Sap* 8/10; *KarnNap* E2.

»częł otrzytać« = *honorem recipere* *HistAl* [*szyk zmienny*] (8): Pochlebcę y obmownego/ Odpádz precz od domu łwego: Czći z tákimi nie otrzymafz/ Y cnoty łtráćifz ktore małz. *BierEz* G, E4v; Za chwalebným/ mądrim iefł⁸⁰ zachowanim Otrzymał częłtż/ łlawę/ łobie y pałłtwom łwým. *KlerPow* 4;

FalZioł V 52v; *RejPs* 111v; *HistAl* D7v; *BielKron* 311; Ci wżycy za żywota swego otrzymali część [gloriam adepti sunt]/ a byli o chędogą wieku swego. *BudBib Eccli* 44/7.

»gorę otrzymać« = *palmas ferre a. tenere Cn* [szyk zmienny] (5): Kościoł Rzymki zawżę gorę y przodek otrzymał *WujJud* 116v marg, 116v; y Zuzanna za twoią pomocą nad pługawymi cudzołożniki gorę otrzymała *SkarŻyw* 341; otrzymali gorę Krzyżacy nad Litwą *StryjKron* 442; Alec niemoga gori otrzymac nad cznota. *PaprUp* A3.

»pierwsze miejsce otrzymać« [szyk zmienny] (4): Alexánder/ potym/ gdy chodził do szkoły/ przewyciążał wżycytki w náukach y kożdego mądrze przegadał/ tak iż wrychle náde wżycytki otrzymał piwżę mieyftce [et velocitate obtinens principatum; A yego rychloszczya a dowczypnoszczya otrzymał kxastwo *HistAl* 1510 45] w náukach. *HistAl* A7; kościoł Alexándryjski piwżę mieyftce otrzymał po Rzymkim kościele *WujNT* 125, 125 marg, Xxxxx.

»otrzymać przodek, przodkowanie« [szyk zmienny] (7:2): Possidere palmam, Przodek a zwycięstwo otrzymać. *Mącz* 380b; *WujJud* 116v [2 r.]; Rzymki y Apoštołki kościoł/ nie od Apoštołow/ ale od łamego Pána zbawiciela náznego/ przodkowanie otrzymał *ReszPrz* 31; *WujNT* 43, 67; ELIZABET gładkością przodek otrzymała. *SapEpit* A3, Bv, B4.

»otrzymać sławę« = *nomen acquirere HistAl; glorificari PolAnt; reportare gloriam Mącz; nobilitari Modrz* [szyk zmienny] (10): Lew nie nigdy polepszyć chciał/ By dobrą ławę otrzymał *BierEz* R3; *HistAl* L8v; Iako otrzymawży wielką ławę święci mieli ozdobić krolestwo Pána Kristułowe s. łowem iego *LubPs* P5 marg; *BibRadz* 1.Mach 11/51, *Eccli* 39/13; *BielKron* 306; *Mącz* 313d; *HistHel* B3; *ModrzBaz* 61; *CzahTr* F2v.

[»wierzch otrzymać«: Nikt nie śmie wyzywąć/ nikt nie śmie obrazić tego/ o którym rozumie/ żeby wierzch otrzymał/ rć. *BusLic* 46v.]

»otrzymać zwycięstwo, wiktoryją« = *parere victoriam Mącz, Modrz; adipiscere, ferre a. possidere palmam, victoriam reportare Mącz; patiri, praevalere, statuere trophaeum PolAnt* [w tym: nad kim (34)] [szyk zmienny] (95:1): *KlerPow* 2; *FalZioł* IV 54c; *SeklKat* Tv; ten kthory miało Tebańskie zbuduie troiakie zwycięstwo otrzyma [tres victorias consequitur]/ a dołtapiwży troiakiego zwycięstwa [tribus victoriis adeptis]/ natychmiast náże miało łpawi na piwży łpofob. *HistAl* D3v, B2v [2 r.], D, D6, F5, F5v (10); *GliczKsiąż* C7; *LubPs* O5v marg, P5 marg, Q4 marg, V6v, gg6v, hh2; *GroicPorz* o3v; *LeszczRzecz* A6v; *BibRadz* Ps 143 arg, I 376a marg, Os 12/4, 2.Mach 15/6, II 12a marg; Tegoż też roku wielkie zwycięstwo Portugalczycy otrzymali w Indyey *BielKron* 191v, 60v, 83v, 101v, 120, 162 (17); Laurea [...] Wieniec z bobkowego liścia który bywał dawany temu który zwycięstwo otrzymał *Mącz* 186a, 43b, 44a, 121c, 177a, 271c (17); *GórnDworz* Z2, Z5v, Dd5; *HistRzym* 33; *BudBib* 1.Mach 5/41; *BiałKaz* L2; *BudNT Apoc* 15/2; *PaprPan* Gg3v; *ModrzBaz* 108v, 125v, 126; *SkarŻyw* 162, 600; *StryjKron* 135 [2 r.], 270, 308, 395, 421 (10); KRyftus Pan z martwych wstał/ zwycięstwo otrzymał/ bo zburzył śmierć frogą/ swoią śmiercią drogą *ArtKanc* F17; *Phil* B4; *OrzJan* 29; *WujNT Apoc* 15/2; Król Zygmunt Polki/ Dziad W.K.M. zwycięstwo v Orżéy nad Moskwą otrzymał/ Roku 1514. *SarnStat* *4v; *KmitaSpit* A4; Viktorią nad nimi pewną otrzymamy *CzahTr* Ev, D3v, Fv; *GosłCast* 34; *SkarKazSej* 685b; *KlonWor* 17.

Szeregi: »otrzywać ani dostać« (1): á iż cie iuz pewnie poſtawić raczy przed ſwiętym Máieſtatem iego. Czego/ iáko ſłyſzyſz/ wſzyſcy mędrkowie ſwiátá tego [...] nigdy otrzywać áni doſtąpić nie mogą. *RejPos* 289v.

»osięgnąć, otrzywać« (1): Reportabis ex hac re magnam gloriam, Odniefieſz/ to yeſt oſięgnieſz otrzymaſz ztąd wielką ſławę. *Mącz* 313d.

»wziąć i otrzywać« (1): Dwoie zwycięztwo weźmieſz y otrzymaſz ſpołem *GoſtCaſt* 34.

»zyskać ani otrzywać« (1): O iákazby to była ſłába nádzynieá náſzá/ ábychmy o to ſtáraiąc ſie wſzytkimi pilnoſciami ſwemi/ nic zyskáć áni otrzywać nie mogli. *RejPos* 142.

b. *Dostać od kogoś, zostać obdarzonym w wyniku starań, zabiegów, wyjednać, wyprosić, zasłużyć; compotem (feri) Mącz, Modrz, Calep; accipere HistAl, Vulg; reportare Vulg; apprehendere JanStat [w tym: co (330), kogo (9)] (379)* : Druga modłytwa od ktorey tyle dny odpuſtu otrzymał ylye cyal pogrzebyonich tam gdzie mowył. *BierRaj* 20v; przetoć go [*Ezopa*] Pan kupił/ Aby on moim mężem był [...]: A tákoć to zá pewne mam/ Iż go ia ſámá otrzymam. *BierEz* B3v, D4v, Pv; *OpecŻyw* 189; yłz kożdą lafką [...] zuyelką robothą y praczą nabyła a tom otrzymala uſtauyczną modlythwą gorącą żądzą, głáboką pokorą a nabozenſthwem uyelkym płaczem a lzamy uyelkym czyala mego udrączyenym, tegom doſzła a doſtápyła *PatKaz III* 153, 136v; *FalZioł V* 52v; *BielŻyw* 112; *RejKup Q*; a fthamtąd Olimpią gwałthem wziáwſzy aby iá s ſobą wiodł a onę otrzymał [*Olimpiam trahens ut secum duceret et eam haberet*] *HistAl* B4; *MurzHist I*; *MurzNT* 108v; *KromRozm III* P8v; Náſycenie doczeſnych y wiecznych dobr záwždy ſpráwiedliwi otrzymáją. *LubPs* D4 marg, Q4; *GliczKſięż C3*; *GroicPorz* i3v, v v; Day/ áby wſzyſcy kthorzy ſie do nich vćiekáią/ wſzyłthko otrzymáli. *KrowObr* 176, 95v, 164; A wykupieni od Páná/ náwrocą ſie y przydą ná gorę Syon z chwałą: á rozweſelenie wiekuifthe ná głowie ich/ Rádość y wefele otrzymáią [*gaudium et laetitiam obtinebunt*] a vćiecie precz boleſć y łkánie. *Leop Is* 35/10; Modłitwa Ieżufá ſyná Syráchowego/ ktora w ſobie zámyka czynienie dziek. Kędy ſię modli áby mógł otrzywać mądrość. *BibRadz Eccli* 51 arg, *4, II 22a marg, *Gal* 4/5; pirwey żądał áby byłá wełná mokra á zyemiá pod nią ſucha/ y ſtáło ſie ták. Potym żądał áby wełná byłá ſucha á zyemiá pod nią mokra/ wſzytko otrzymał *BielKron* 50; Przeto Grekowie żádáli do trzech lat przymierza/ y otrzymáli. *BielKron* 57v; Drudzy poſłowie zacni z Rády iecháli do niego tákież proſząc/ nic nie otrzymáli. *BielKron* 109v; Gdy tedy niemogli nie otrzywać Luterowie/ piáli do ſwych wſzytkie rzeczy co ſie działo *BielKron* 209; Ten po ſmierci Lázárzá ſwiekra ſwoiego nie thylko małżonkę ále y kłiełtwo Rałciyſkie otrzymał *BielKron* 275; ſzukał rády tákież obyczáią/ ktorymby mógł dzyedźcznoſć mieć ná Kłiełtwo Litewſkie: tákież iákoby mógł y koronę iego otrzywać ná Krolełtwo Litewſkie *BielKron* 386, [84²]v [2 r.], 85, 195v, 218, 218v (16); Omnibus ſententiis absolvi, Wízelką skaźn zá ſobą otrzywać. *Mącz* 400d, 149a, 179a, 284a; *Prot* A3; *GórnDworz* T3v; *HistRzym* 72v, 86; *RejPos* B2, 31v, 132; A który przyymuie ſpráwiedliwego/ zapłátę ſpráwiedliwego otrzyma [*mercedem iusti accipiet Vulg Matth* 10/41; ſpráwiedliwego zapłátę weźmie *WujNT*] *BialKat* 143v; Dla niey [*mądrości*] otrzymam nieſmiertelnoſć/ á zoſtáwię potomſtwu wieczną pámiátkę. *BudBib Sap* 8/13, 4.*Esd*r 2/13; *BudNT Hebr* 11/10[5]; *CzechRozm* 194; Ieſliſcie to ná wtorym Zborze otrzymáli/ á czegoż ná tym proſicie? *SkarJedn* 182, 105, 185, 190; *KochOdpr* C3v; *KochPs* 4; *SkarŻyw* A5v, 13, 70, 292; bo żon ſiedm pogańſkim obyczáiem poiął/ s ktorymi wżetecznoſci ſwoiey doſyc

czyniąc/ iednąk potomftwá niemogł otrzymać *StryjKron* 150; Krol Władiftaw Iágieło/ ná Seymie Łęczyckim łtárał fię o to pilnie/ v Sláhty y Pánow koronnych/ áby mogł otrzymać Succesfią ná Kroleſtvo Polſkie po łobie Synowi Władifławowi *StryjKron* 557, 697; *ArtKanc* 119, L3, M17; *ZawJeft* 41; Compos – Ktori nieco otrzymał, tenktori doſtał. *Calep* 228b; *KochFrag* 43; ábyłmy przyczyną błogofławionego Marciná wyznawce y bifikupá twego/ przeciwko wſzelkim rozlicznym przeciwnoſci naiázdom obronę otrzymáli. *LatHar* 453, 426, 592; Oto/ oracz oczekiwá drogiego owocu źiemie: ćierpliwie czekáiąc áżby otrzymał (*marg*) defzcz. G. (-) zaranny y odwieczorny *WujNT Iac* 5/7, s. 89, 516, *Hebr* 10/36, 11/5, s. 787; IEſliby kto przeciwko poſtánowieniu Státutowemu co právem Kortyzánſkim otrzymał *SarnStat* 175, 158, 193, 240 [2 r.], 326, 808 (12); *KmitaSpit* C5; *PaxLiz* B, E3 [2 r.]; *SapEpit ktv*; *SkarKaz* 635b.

otrzymać od kogo (27): *OpecŻyw* [170]; *HistAl* E5v; od IchM ani nagrodzenia, ani obmowki żadnej, ani nakoniec pokoju otrzymać za tak częſtymi ſwemi ſkargami nie możemy. *DiarDop* 104; Boć ci co błogofławiyá imię Páná ſwego/ Otrzymáiyá dzyedziectwo ná zyemi od nyego/ Aleć od tákich odyął Pan ſwą pilną pyęcżą/ Co imyeniowi yego ſwyętemu złorzeczą *LubPs* K2, K2v *marg*; kożdą rzecz o ktorąkolwie iácy będą proſili/ otrzymáiyá od oycá mego [*fiet illis a Patre meo*] ktory w niebie ieſt. *Leop Matth* 18/19; O pánnách przykazánia Pańſkiego niemam/ wſłákoż rádę da wam/ iáko ten ktorym otrzymał miłofierdzie od Bogá ábym był wiernym. *Leop* 1.*Cor* 7/25, 1.*Ioann* 3/22; POfym Adam poznał Ewę żonę ſwoię/ ktora poczęła y porodziła Kainá/ tedy rzekła Otrzymálam mężá od Páná. *BibRadz Gen* 4/1, 2.*Esdr* 2 *arg*; *Goski* A2v; *HistRzym* 100v; *RejPos* 60v; *BialKaz* C3v, C4v; *CzechRozm* 192v, 193; *ModrzBaz* 140; *ReszPrz* 31; *ReszList* 147; *Phil* Q3v; *WysKaz* 22; [oznajmujemy] Iż Zydów náłzych po wſzyłtkiéy źiemii páńſtwá náłżégo mieſzkáiyących Státuty y przywileie/ które od nas otrzymáli/ łowo od łowá iáko łá w łobie niżéy nápiłáné/ tym łpoſobem chcemy áby były obiáńnioné. *SarnStat* 249, 7, 364, 844, 956, 1117.

otrzymać u kogo (36): *RejPs* 30; *HistAl* D4; *KromRozm III* P; Márku ſwięty/ to nam v Bogá otrzymay ábyłmy záflużyli łobie vżywáć wkroleſtwie weſelá. *KrowObr* 162v, 136v; *UstPraw* E3v; *BibRadz Prov* 8/35; gdy Tomás Kárdynał Strygońſki Pátryárchá Konſtántynopolſki/ przeciw Turkom do Trácyey łubileuż ná Krzyżaki v Papieżá otrzymał *BielKron* 412v, 13, 53, 77v, 84v, 230v (10); *Mqcz* 45b; *WujJud* 55, 184, 239v; *ModrzBaz* 19v; *MWilKHist* B3; Tegoż czáłfu Fiedor Tanguſzko Xiążę Włodimirſkie v Krolá Iágełá y v Witołdá z łáłki otrzymał Xięſtvo Siewierſkie *StryjKron* 502, 547, 692; *NiemObr* 60; *ReszPrz* 52; *KochPieś* 16; Lukrecyus otrzymał to v Collátyná/ iż dla wćia fromothy/ pirwey niźby poſpolftwo zdánie ſwe dáło/ odłtąpił tego wrzędu y z Miáłtá włtąpił. *Phil* E3; *LatHar* 441; Nie łámowiernicy/ ále dobrze czyniácy v P. Bogá wſzytko otrzymáiyá. *WujNT Ccccc2v* [*idem*] 823 *marg*; *SarnStat* 198; wlpomóż łáłką ſwoiá/ poćielz ſercá wtrápiionych/ przez imię twoie náſwięłtżé/ przez którés nam obiecał wſzytko otrzymáć v Bogá oycá ſwego niebieſkiego/ oco iedno będziem proſić. *SiebRozmyśl* E3; *VotSzl* Bv.

otrzymać komu [w tym: *sobie* (6)] (9): *RejPs* 107; *KrowObr* 162v; *BielKron* 375; Dzyeń Bożego włtápienia kto Ieżuſá lipowego powrozem iáko złodzieiá do niebá wciągnie/ á dyabłá z gory zrzuć/ á potym z nim po vlicach biega/ tho wielkie odpuſty á przyługi łobie ku Pánu Bogu otrzymá. *RejPos* 225v; Ná ten czás/ práwi [*Augustyn św.*]/ ſwięty łan/ o cokolwiek proſić będziem/ nam otrzymáć

może *WujJud* 189; *SkarŻyw* 262; *ReszPrz* 52; y otrzymał/ iáko y on [*Abraham*]/ wielkie á známienite obietnice/ ták łobie/ iáko y potomkom łwoim. *WujNT* 67; *SarnStat* 364.

otrzymać przez co (14), *przez kogo* (7): yakobi on przes pošli swe niemogł nycz otrzimacz *LibLeg* 10/153v; *KromRozm I* K3v; Prokurator opráwi y przełtrzeże sobie/ [...] áby mogł mieć fríft álbo čás ná zmowę [...]. Co teź przes łkazanie Sędźiego otrzyma. *GroicPorz* v v; Day nam ábyłmy Przes Paulinowe załługi/ y przytżyny mogli otrzymáć/ twoie pomocy *KrowObr* 173v, 133v, 174, 176; *Leop Hebr* 11/4; *MWilcHist* F2v; *NiemObr* 69; W Kryftu nádźieię ma/ że przezeń od łkázy/ przespieczność otrzyma. *ArtKanc* F4v; *LatHar* +11, 441; Wiárą Abel obfítżą ofiárę ofiárował Bogu niźli Kaim: przez ktorą łwiadectwo otrzymał iż był łpráwiedliwy *WujNT Hebr* 11/4, s. 430, *Rom* 5/11, *Hebr* 11/2, s. 776 marg, 2.*Petr* 1/1; *SarnStat* 986; *SkarKaz* 348a.

otrzymać za co (2): ktoremum niezliczne fluzby czynił/ á zá to nicem dobre^{go} od niego nie otrzymał *HistAl* E5v; *KromRozm III* F3v.

otrzymać kim (1): Abowyem yełli go [*syna*] w rołkoffy á w myękkim/ á pyełłczácem chowányu będzyleź myeć/ yádwabnikyem go potym á niczemnym człowyekyem dołtányełz y otrzymałz. *GliczKsiąz* E4v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikiem i od: to* (21); *co* (49), *aby* (7), *iż* (3), *że* (1)] (60): *OpecŻyw* 55v; *ForCnR* D3v; *PatKaz III* 131v; *FalZioł I* 102d, V 53; *BielŻyw* 112; *HistAl* C3, D4; *MurzNT* 108v; *KromRozm III* P; W Páńłkim imieniu łwiętim wizytko ocz prołić będzylem wedle obyetnic ie^{go} łácnó otrzymamy *LubPs I marg*; *KrowObr* 46v, 136v, 162v; *Leop 2.Reg* 19/38, 1.*Ioann* 3/22; Y rzekł Krol do Elter przy oney biełiedzie/ Czegóz wđdy żádałz á otrzymałz [*Quae est petitio tua, et dabitur tibi*]? *BibRadz Esth* 5/6; Od prełatow/ zakonników/ y łędzow/ czofłzkolwiek będzieleź żádał/ otrzymałz. *Goski* A2v, A3v; Potym Salomon włtał/ czynił dzyęki y ofiáry Pánu Bogu/ że to v niego otrzymał o co záwđdy prołił. *BielKron* 77v; Otrzymał włzytko Kázimierz v Papieźá czego żádał. *BielKron* 375, 13, 375; Concessit senatus petitioni tuae Dałác łie rádá vpzrołić [!]/ álbo/ otrzimałeł to v rády coł żádał. *Mącz* 45b; Compos votorum vel voti, To co żádał otrzimał. *Mącz* 62c; Repulsam ferre, Nie otrzimać tego ócz kto łtał *Mącz* 121d, 85a, 218b; A iákałz tho pociechá [...] włzytko łobie otrzymáć o co iedno człowiek prołić będzie łmiał Pána tego. *RejPos* 68v, 60v, 134, [136]v, [137], 141v; *WujJud* 55, 189; *BiałKaz* C4v, D; *CzechRozm* 192v; A my bąđmy pewni/ że krol z wyłokołci Słylzy prołby náłze: á ócz go żádamy/ Włzyłtko z łálki iego záwđdy otrzymamy. *KochPs* 28; *ModrzBaz* 9 [2 r.], 19v, 25; *MWilcHist* B3; *NiemObr* 60; *ArtKanc* M15, M18; *ActReg* 159; *PaprUp* K4v; Łátwie tho on człowiek známienity od Krolá tego bogátego otrzymał/ że go wielkimi pieniádzmi zápomogł *Phil* Q3v, E3; *KołakSzczęł* B3; vżyway pomocy kołciołá/ ktery łię zá tobą przyczynić moze/ y otrzymáć zá cie/ czegoby tobie łámemu Bog nie dał. *WujNT* 212; włzytko oczkolwiek modłác łię prołicie/ wierćcie że otrzimaćie/ á łtanie łię wam. *WujNT Mar* 11/24, s. 30, 787, 1.*Ioann* 3 arg; *SarnStat* 1047; *SiebRozmył* E3.

W połączeniu szeregowym (1): áby włzelki tżłowiek/ kthory wierzy w Pána Iezu Kryłá tę łálkę nálałł/ miał/ y otrzymał. *KrowObr* 44.

Zwroty: »otrzymać błogosláwieniełstwo« [*szyk zmienny*] (9): *PatKaz III* 132v; Nápomiananie ábychmy od złołci przełtáli iełli chcemy nád łobą obyecáne błogoláwieniełthwá od Pána otrzymáć. *LubPs* K2v

marg, aa4v; *KrowObr* 92v, 93, 174v; *SkarŻyw* 120; Błogofławieni ktorzy vwierzyli á nie widzieli. w tákíey wierze otrzymác mamy błogofławieństwo. *SkarKaz* 159b; *PaxLiz* E2.

»dar otrzymác« [szyk zmienny] (7): Abowimeś mnimał/ ábyś dar boży zá pyenyądze myał otrzymác [quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri Act 8/20]. *KromRozm III* F3v; *BielKom* F5v; *BielKron* 247, 249v; *WujNT* 671, 486; *PaxLiz* C3.

»koronę męczeńską otrzymác« (2): *SkarŻyw* 41; Márek S. pierwŷy Biskup Alexándryiŷki koronę męczeńską otrzymał. *WujNT* 511, 512.

»otrzymác królestwo (boże a. niebieskie, a. wieczne)« [szyk zmienny] (11): *SeklKat* M; *LubPs* V5v, Z3v; *KrowObr* 45v, 58v, 111v, 133v, 221v [2 r.]; Okázuie w iákíey niewinności máią ludzie przydź ku Kroleŷtwu Bożemu áby ie otrzymáli. *BibRadz II* 44d *marg*, *7; *HistRzym* 122v; y ono obiecáne kroleŷtwo twoie w wiekuiŷtym żywocie/ ktore tobie z dawná ieft zgotowane z łáŷki Páná twoiego/ otrzymałz. *RejPos* 211, 187; *KuczbKat* 320; *WujJud* 104v; Ani pijánice/ áni cudzołożnicy/ Kroleŷtwa Bożego nie otrzymáią [neque ... regnum Dei possidebunt Vulg 1.Cor 6/10; nie odzierzą dziedzictwa niebieŷkiego *WujNT*]. *WerGość* 268, 268; *WerKaz* 301; *WujNT Matth* 25/34; *SkarKaz* 4b.

»łaskę otrzymác« = *invenire gratiam JanStat* [szyk zmienny] (15): *RejPs* 16v; *TarDuch* D2v; *KrowObr* 44, 106 [2 r.], 176, 242v; Abowiem kto mnie náyduie znydźcie żywot/ á otrzyma łáŷkę v Páná [et educet voluntatem a Domino] *BibRadz Prov* 8/35, II 128b *marg*; Myŷzkowŷki bacząc krolá przeciw łobie poruŷzonego/ łzukał łáŷki v niego/ ktorey nie mógl otrzymác *BielKron* 410v, 53; *BialKat* 243v; *KochPs* 96; Ale iŷz wiecznego potępienia wyŷc dármo y zá pokutą fwoią otrzymác łobie pierwŷzey łáŷki/ y mieyŷcá w niebie/ niemogli *SkarŻyw* 262; Władisław Xiążę Opolŷkie/ widząc iŷ trudno przeciw ółnowi wierzgác/ v Krolá Iágełá łáŷki proŷic mułiał/ ktorą otrzymał zá przyczyną Krolá Czelkiego *StryjKron* 502; Bieŷ tedy do Páná Bogá/ y otrzymay łobie v niego łáŷkę *ReszPrz* 52; *ArtKanc* 118, M19v; *Phil* H3; NOgi Pánŷkie grzeŷznica łzami omywála/ Grzechow gorzko żáłuiąc łáŷkę otrzymałá. *LatHar* 519, 244; *SarnStat* 156; *SiebRozmyŷl* Bv; *CzahTr* G3v; *ZbylPrzyg* B2.

»miłosierdzie otrzymác« = *misericordiam consequi Vulg* [szyk zmienny] (21): *HistAl* I6v; a prawem vpamiętaniem i łzczerą wiarą/ miłosierdzie dlá pana Chrituła otrzymawŷzy *MurzHist* B2, E4; Tám Boŷe miłosierdzye twechmy otrzymáli/ Gdychmy łie w poŷzrod twego koŷcyoła zebrałi *LubPs* N, K2 *marg*; ábyłmy otrzymáli miłosierdzie/ y łáŷkę nálezli. *KrowObr* 212; Wzowę nie lud moy ludem moim: á nie vmiłowány/ vmiłowánym/ y then kthory nie otrzymał miłosierdzia/ tym ktory otrzymał miłosierdzie. *Leop Rom* 9/25, *Prov* 28/13, *1.Cor* 7/25, *1.Tim* 1/16; Izali nie błądzą ci ktorzy zmyłłáią złóŷci? ale ci ktorzy dobrze myłłá otrzymáią miłosierdzie y prawdę [*misericordia et veritas erit cogitantibus bonum*]. *BibRadz Prov* 14/22, *7; *BialKat* 213v; *WujNT Matth* 5/7, *Rom* 9/25, *2.Cor* 4/1, *1.Tim* 1/13, 16, *Hebr* 4/16; *SkarKaz* 632.

»otrzymác odpuszczenie, przepuszczenie (grzechow a. grzechom, a. za grzechy)« [szyk zmienny] (20:1): Druga modłytwa ktora gdi kto moway mayąc łkrucha za fwe grzechy łupelne odpufłczenye otrzyma. *BierRaj* 21v; á gdi łkruche máią y wiarę grzechom odpufłczenie otrzymáią *SeklKat* V4v; Mamy wiedzec y wierzic/ ze tu natim łwiece otrzimami odpufłczenie grzechow wŷzitkich náłzich *SeklKat* S4, Z; *KromRozm I* K3v; grzéchów przepufłczenié i ducha łwíętego wiarą prawą otrzymali. *MurzHist* Cv; Iędrzeiu łwíęty otrzymay náłzym grzechom odpufłtzenie *KrowObr* 162v, 78v,

162v; Ale ku Pokucie sie wracaiac/ tak iest wlasna iey ta moc aby grzechy gladzila/ iz bez tey Pokuty nietylko grzechow odpulzczenia otrzymac/ ale tez ani spodziewac sie go zadnym obyczaiem niemozemy. *KuczKat* 200; *WujJud* 192, 203v; *CzechRozm* 116v; *SkarJedn* 16; *ReszList* 147 [2 r.]; *LatHar* 139; *WujNT* 120, 520; *WysKaz* 22; takowi ktorzy profza odpulczenia y rozgrzelzenia/ ile z ftrony Bozey/ niech rozumieia/ iz ie otrzymali [*huiusmodi postulantes veniam et abionem, quantum ad Deum censeantur obtinere JanStat* 625] *SarnStat* 578.

»otrzymac pogrzeb« = *zostac pogrzebanym* (1): Pogrzebiona Rachel na drodze idac do Bethleiem/ ta lama miedzy przyrodzonymi Abramowymi nie otrzymala pogrzebu. *BielKron* 16.

»pomste otrzymac« = *pomscic sie* (1): Za vbogye thwe pomstes yuz otrzymal/ Zlošnikiš pokaral. *LubPs* ee2v.

»otrzymac z [czyich] rak« (1): dla tego was pilniey profiemy/ abyście nam wlyzthke walsze nauke y mądrość przez walsze listy obiawili/ mozemy tez z walszych rak otrzymac dobrodzieystwo [*Poterimus quoque ex vestris manibus comprehendere bonitatem*] *HistAl* I4v.

»zbawienie (duszne a. dusz) otrzymac« [*szyk zmienny*] (10): iz ci wlyzcy ktorzy weń y swiętym fłowom iego vwierzyli/ zbawienye otrzymaią. *LubPs* Bv; *GrzegRóżn* E2; *RejPos* 225v; *BielSpr* 50; *CzechRozm* 259v; *SkarJedn* 12; nad ktore [imię] innego nie malz pod niebem/ w ktorym bišmy zbawienie otrzymac mieli. *SkarŻyw* 4; *MWilkHist* F2v; *ArtKanc* H19; *LatHar* +11.

»otrzymac zywt (wieczny a. wiekuisty)« = *vitam aeternam possidere PolAnt, Vulg; vitam aeternam percipere Vulg* [*szyk zmienny*] (25): *OpecŻyw* 56; *PatKaz III* 134; Potymze zmartwych wftaniv/ wierze/ iz otrzymam/ zywt wieczny *SeklWyzn* b2; *MurzNT Luc* 18/19; Ktory Krol wftawly zmartwych/ ten zołtarz panny Maryey rad mawial/ y zywt wietzny potym dla tego zołtarza otrzymał. *KrowObr* 156v, 45v, 59v, 145, 174; Miłtrzu/ co czyniac zywt wieczny otrzymam? *Leop Luc* 10/25; *BibRadz Luc* 18/18; *HistRzym* 60v, 69v, 99; *RejPos* 90v, 209; *BialKat* 1; *WujJud* 203v; *BudNT przedm* d3v; *KarnNap* D; Byłmy dziekowali/ zesmy w Kryftu zywt wieczny otrzymali. *ArtKanc* F4v, H18; *WujNT Mar* 10/17, *Luc* 18/18; *WysKaz* 48.

Szeregi: »nie otrzymac ani posiec« (1): A iz tez zadnym innym wymyflonym obyczaiem nie mozymy [!] otrzymac ani poiec krolestwa iego swiętego *RejPos* 187v.

»przypasc a otrzymac« (1): ani lam wzwiefz/ iakoć to [*bloławienstwa i zywt wieczny*] przypadnie/ a iako to fnadnie wlyztko otrzymałz. *RejPos* 90.

»otrzymac i trzymac« (2): wlyztkie y kozdé z ołobna Przywileie/ Prawa/ Wolności/ y nádania Nalze y Przodków nalzych przerzeczonych/ które otrzymali y trzymaią [*quas obtinent JanPrzyw* 11] [...] ninieylyzym Przywileiem odnawiamy *SarnStat* 888 [*idem*] 53.

»(nie) (u)prosic, (i, ani) otrzymac« (5): Brygidá Kxiężná s Swecka [*lege: szwecka*] wdowá przyiechala do Rzymá/ y wftawitznie mieyca swięte nawiedzala/ potym v Papieza vprofilá y othrzymala/ aby Regule Mnichom y Mniškom zalozyć y wftawic mogla *KrowObr* 136v; *WujJud* 184; aby na kazdego wole y z poddanych nalzych bylo/ prosic y otrzymac [*petere et obtinere JanStat* 411] od nas potwierdzenia na listy graniczne *SarnStat* 844, 319, 1202.

»otrzymac a wziac« (1): y przykazvie mowiac/ profcie/ otrzymacie/ a wezmiecie. *SeklWyzn* e4v.

»nie zasłużyć ani otrzymać« (1): iż żaden nález vczynek/ przed vspráwiedliwieniem nálzym/ nie mógł záslużyć áni otrzymác dárú vspráwiedliwienia. *WujNT* 671.

»zjednać a otrzymać« (1): dziękowaliśmy WM [..] za to, żeście się WM przyczynić raczyli ku JKM, aby nas tak miłościwie opatrować na strawę wedle staradawnego zwyczaju raczył [...]. Acz nam tego WM zjednać a otrzymać nie mogli *DiarDop* 110.

»znajść a otrzymać« (1): Słuchayże co tám znajdyjemy/ á ície nieomylnie otrzymamy *RejPos* 275v.

W przen (9) : Myęło y krew krolestwá bożego otrzymác nye może [*caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt Vulg* 1.Cor 15/50; iż ciáło y krew krolestwá Bożego osiągnąć nie mogą *WujNT*] *KromRozm II* r4 [*przekład tego samego tekstu GrzegRóżn*]; *LubPs* aa3v; Antistoechon, Gdy yedná litera drugiey mieyfce otrzyma *Mącz* 11d; *GrzegŚm* 43; za niego dworstwo y znaczne meftwo/ i ynfe ozdobi to Krolestwo otrzimalo *PaprUp* C4v; á wierzę/ że krew oná świętych Męczennikow Angielskich otrzyma wrychle Oyczyźnie swoiey wybáwienie y wyfwbodzenie/ od tych Sekt y hániebnych błędow. *WujJud* 2; *WujNT* 435.

Zwrot: »otrzymać miejsce« = *zostać przyjętym* (1): Ten tedy obyczay pilnego rozważania wotow/ łączno otrzyma mieyfce w zgromádeniu ludzi/ ktorzi chcą rozumu używác/ á nim się ípráwowác [*Et hic quidem mos ponderandi sententias facile obtinet in conventibus hominum ratione uti volentium*]. *ModrzBaz* 29v.

»otrzymać moc« = *nabrać mocy prawnej* (1): przerzeczony lifty y Przywileie [...] odnawiamy/ ponawiamy/ y moc iemu [!] wieczną przydáiemy/ chcąc áby we wżyfłkich fwych rozdzielnościách [...] vftáwiczná zázwdy y niefporná otrzymáli [!] moc *SarnStat* 952.

3. Utrzymać dotychczasowy stan rzeczy (26) :

a. *Nie stracić; zachować, obronić; possidere HistAl, Vulg, Modrz; retinere JanStat* [*w tym: co* (21)] (22) : A gdy w wodzie swoy cień vżrzał/ Pía innego támo mnimał A táko się mu widziało/ Iżby miał mięfá niemáło: Myśląc íakoby mu wyrwał/ A oboie íam otrzymał. Gdy íie tedy ná cień rzucił [...]/ Cień y mięfo ípołem ítrácił. *BierEz* K3v; *PatKaz III* 96v, 143v; *LibLeg* 10/113v; *GroicPorz* q3; *ModrzBaz* 68; áby w dobrych vczynkách ítáteczne wytrwánie otrzymáli. *LatHar* 96; W íierpliwości wálzey otrzymacie (*marg*) przez íierpliwość wálzę otrzymawaycie. G. (–) duíze wálze [*in patientia vestra possidebitis animas vestras*]. *WujNT Luc* 21/19; A druga połowicá dochodów pieneznych/ y wżyfłkie íne pózytki z imión onych przychodzącé ná íię otrzymáią [*pro se retinebunt JanStat* 212] *SarnStat* 209, 511; [Ofobliwym męftwem íiego íziemiá moíá doízlá befpieczęńftwá/ bo íą on z bratem íwym íuż zginioná otrzymał *HistOtton* 115v; by nas racziel [...] przy íwoim słowie zázwdy otrzymac *Krofej* D5v].

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Czo tedy w zwyczaiu íeft/ íeíliże tylko nam pózyteczno íeft/ możemy otrzymác. *KwiatKsiąż* O2v.

Zwrot: »otrzymać plac, pole« = *zwyciężyć; adipisci a. consequi a. reportare victoriam, devincere, superare, vincere Cn* [*szyk zmienny*] (8:1): Pugnam indipisci, Porázić/ otrzymác pole *Mącz* 168d; A pewnie by też tákie mniemánie ítać mogło/ y ínádniey plác otrzymác/ niż to cóś ty powiedział.

CzechRozm 42, 137v; Nálzy otrzymáli plác ácz z krwáwym zwycięstwem *StryjKron* 537; *CzechEp* 266; *KochJez* B3; IAm przegrał/ ia miłości/ tyś plác otrzymála *KochFr* 109; *WysKaz* 21; *GosłCast* 71.

Szeregi: »otrzymać i obronić« (1): Papietwá Rzymłkiego/ y Krolewłkiey dzierzáwy Świętego Piotrá/ będę pomagał otrzymác/ y obronić náprzećiwko wólzelkiemu tżlowieku. *KrowObr* 128.

»otrzymać i rządzic« (1): włafnoći fwe w pokoiu otrzymał y rządził [*proprietates suas in pace possideat et gubernet* spokoyem ma dzyerszecz y rzadzycz *HistAl* 1510 255] *HistAl* G4v.

b. Zatrzymać [co] (1) : iż łtárzy ná choroby wnątrznę/ wód tych ćieplicznych bárzo nie máło wypijác dawáli/ [...] áż to y wnątrze y łkórá łámá otrzymác iéy nie mogła *Oczko* 19.

c. [Wziąć na swoje utrzymanie, utrzymać [kogo]: iuz łie Krol wezbrał: przeto też żaden Pan Krolá ołtác niechćiał/ ácz łie był Fortunat ná to nágotował/ áby ie był przez cały mieśiác mogł otrzymác *HistFort* Hv.]

d. Obowiązywać w dalszym ciągu (3) :

Fraza: »(tak) obyczaj otrzymał« [*szyk zmienny*] (3): Acoluthus, Náłladownik, włafnie/ ále obyczaj otrzymał że też Akolit zowiemy. *Mącz* 2d; Ita usu receptum, Ták obyczaj otrzymał. *Mącz* 36b; Sic in consuetudinem abiit. Tak obyczaj otrzymał. *Mącz* 104b.

4. Zwyciężyć, pokonać kogoś; wygrać sprawę; obtinere *HistAl Vulg, JanStat; comprehendere* *PolAnt, Vulg; possidere* *PolAnt; vincere* *Cn [w tym: kogo (3), co (18)] (24) : alie po rozprawie sprawy przy tey łtronie ktora zyłk otrzyma kocz zołtanie. *ComCrac* 17; Dołyciełmy iuz mieli ná tym żełmy Perłiá zboiowáli y Dariuśafmy otrzymáli/ ktori nam czyńłz y dáni brał *HistAl* G6; y ine krole ktorzy łie ná nie łmieli woyną oborzyć/ łthárli woyną/ y otrzymali ie. *Leop 1.Mach* 8/5; *BibRadz 1.Cor* 9/24; A ták tego roku Polacy známienite bitwy otrzymáli, (*marg*) Polacy wygráli (–) *BielKron* 384v; *BudBib Ex* 15/16; Tákże Bolesław Krzywoułty/ ktory przedtym bitew znáčnych polnych á wálnych czterdzieści y łiedń z łzczęłliwym zwycięstwem otrzymał/ ná ten czás był w chytre sídlá przywiedziony/ y zwyciężony od Rułakow *StryjKron* 220; Azaż niewiećie/ iż ći ktorzy w zawod biegiáią/ ácz więc włyżcy bieżą/ ále *przećię* ieden zakład bierze? Tákże biegayćie ábyćie otrzymáli [*Sic currite ut comprehendatis*]. *WujNT 1.Cor* 9/24; Mieśczánin ma przez świádky dowieźdź/ iż pożyczyl/ y ták z nim połtánowił: á gdy ták ładownie dowieździe/ otrzyma onę rzecz *SarnStat* 692; A ieliby pozwány ná tákowym Roku przypowieśczonym nie łtánął/ tedy potym powodowa łtroná vczyni vłtanie Roku przypowieśczoného: zá któрым vłtaniem otrzyma łzkody łwé *SarnStat* 826, 85, 506, 578, 688, 695 (11); Y ták żorawie śmiali woynę otrzymali/ Bo y więźniów/ co więťłza y Krolá dołtáli. *KmitaSpit* C5v.*

otrzymać przez co (1): przez które zdánié iuz otrzyma powództwo ná pozwánym zá tákim łkazaniem łędziého. *SarnStat* 462.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z odpowiednikiem: to (1); co (2)] (2): weźmiłz to coć Kácérz podawa/ y połtąp *per resolutione^m causati in suas causas*, hnet ná nim hárcu wygrałz/ y to otrzymałz czegoć nie pozwala. *OrzQuin* Aa2; *NiemObr* 106.

Zwrot: »na wirzchu otrzymać« (1): dzyatki tego w łzkołách łie vczą/ áby one y tákowe łłumiły/ vganyály/ á wyáry prawdziwey/ ktora od páná Kriłtułá y Apołtołow/ inłłych też Doktorow Apołtołłkich/ namiełnikow połzłá/ áby obroniły/ y łwą ná wirzchu otrzymały. *GliczKsiąż* K8v.

W przeni (1) : Otrzymały przedsię fłowá Krolewskie mowę Ioábowę/ y inych Hetmánow woýfká [Obtinuit autem sermo regis verba Ioab et principum exevcitus; Lecz przemogła mowá królewfká/ y fłowá Ioábowé/ y hetmanów woýfká *WujBib*]. *Leop 2.Reg 24/4*.

5. Przyjąć, wziąć; obtinere JanPrzyw [kogo za kogo] (3) : Oto zas maia nowé weffelé/ Ktoré ijm przidawa fertza wielé: Ze za pana otrzymali Krolewizta. Sigmunta Augušta prawého dziedzitza. *KlerPow ktv*; Corki nálszé/ gdyby nie była płéc mężczyńka/ łobie zá Pány y Dźiedzice Królestwá Polłkiégo przyięli: które chcieli y chcą otrzymác zá potomki nálszé *SarnStat 882*.

otrzymać komu [sobie] (1): A ták moy miły fynu/ bądź tego chętlivy/ Y ftáray fie łpilnością/ á prawie trołkivy. Iák bys iá zá Małzonkę/ iuz otrzymał łobie *PaxLiz E*.

6. Znaleźć się w jakimś stanie (4) : Iż wzyłscy thákowi wietzná łromotę otrzymáia/ ktorzy fie w Obráziech kocháia *KrowObr 111v*; Otrzymáia máłutcy głupłtwo [*Possidebunt parouli stultitiam*]/ á chytry bydą oczekáwác wiadomości. *Leop Prov 14/18*; Sprofnicy dziedzicznie otrzymáia łzalenłtwo [*acceperunt simplices stultitia*]/ á ołtroźni bydą koronowani vmieiętnościá. *BibRadz Prov 14/18*.

W przeni (1) : Sáma kradźiefz w Polłzce kárność/ y owłze^m łrogość otrzymała. *PowodPr 79*.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (2)* : Besitzen. Pofieść/ et otrzymać. Possidere, habere *Calag 79a*; Erlangen. Dołtác/ et ołięgnác/ et otrzymać. Consequi, impetrare. *Calag 168a*.

Synonimy: **1.**, **2.** dostać, odzierzeć; **1.** nabyć, ołięgnác, posieść; **a.** dobyć, opanowác, podbić; **2.** dostápić, ołięgnác, wziąć, zasłuzyc, zjednac, zyskać; **3.** **a.** obronić, zachowác; **4.** zwyciężyć.

Formacje współrdzenne cf TRZYMAĆ.

Cf **OTRZYMANIE, OTRZYMANY**